

Urmează peste trei sute de iscălituri, bărbați și femei.

Desigur că această întâmpinare nu a putut să aibă nicio înrîurire hotărâtoare în mersul cercetărilor și cu atât mai puțin în stabilirea vinovăției aceleia acuzată de crimă. Această manifestare colectivă a unui sat întreg constituie însă un fenomen demn de reținut.

Sîntem porniți în deobște să credem că oamenii rînduiți de soartă să-și cîștige pînea cea de toate zilele prin munca brațelor nu au o viață sufletească propriu zisă și mai ales nu pot avea simțăminte morale. Fenomenul de care ne ocupăm este o categorică dezmințire. Satul are și el sufletul lui, morala lui. Cine calcă legile morale stabilite își capătă osînda și se încarcă de disprețul comunității sau de urgia ei, fie că justiția oficială îl va condamna, fie că-l va apăra de orice pedeapsă. Sancțiunea morală, decăderea în stima și ochii celor în mijlocul cărora a trăit o viață întreagă, izgonirea dintre dinșii, constituie, cu siguranță, cea mai mare pedeapsă.

Țăranii din Humulești au cîntărit faptele Mariei Lăcătușu, i-au analizat toată viața, au judecat cu mintea lor simplă crima pe care a ajuns s'o săvîrșească și au osîndit-o cu îndepărtarea pe veci dintre dinșii, căci *«a avut purtări rele și înainte de comiterea crimei, fiind o mare rușine ce apasă asupra suburbiei lor»*.

Gestul țăranilor humuleșteni are un înalt conținut moral și demonstrează o deosebită sănătate sufletească, de care trebuie să ne bucurăm. B.

Tocirea cuvintelor.

Filologul francez Arsène Darmesteter a scris pe vremuri o carte intitulată *La vie des mots*. Titlul acesta așa de literar, ascunde totuși un adevăr lesne de verificat: viața reală a cuvintelor, ca expresie puternică și vie a unei idei sau a unui sentiment, este de scurtă durată; cu atât mai scurtă, cu cît termenul este mai des folosit, fie în vorbă, fie în scris. Puterea lui expresivă se tocește cu fiecare întrebuințare, ca o monedă care circulă mult. Iar fenomenul este și mai grav cînd termenii de notații interioare, odinioară literari sub condeiul unui om de samă, devin clișee și formule comode în gura atîtora, folosite cu orice prilej, dintr'un confort intelectual ușor de înțeles.

Rețetele verbale au o viață tristă. Impresionează mai întîi pe naivi și irită pe cei cu simț critic. Apoi, ca și *șlagărele* dela cinematograful, se banalizează și se pierde destul de repede în zona tragică de *slogan*, în acel cimitir de lucruri vechi, asemănător cu parcurile de vagoane reformate, din care se mai scoate cel mult materialul, și acela de proastă calitate.

Să cruțăm cuvintele de-o tocire prea timpurie, evitînd cît mai mult efectele eftine de flori oratorice. N. I. P.

Plimbărețul neștutor.

Călătorii care ne vizitează țara rămîn de obicei suprinși de dificultatea pe care o întâmpină pătura noastră cultă cu privire la orice discuție în domeniul filozofiei. Paul Morand trage de aici o concluzie, anume că pozitivismul nostru și lipsa oricărei potențialități speculative dovedește odată mai mult latinitatea noastră. Realitatea este mai puțin politicoasă decît pana scriitorului francez: dacă, în adevăr, este drept că Latinii, în opoziție cu